

PRIKAZI I RECENZIJE

Hrvatski dušobrižnički ured

SAKRAMENTI I PASTORAL OBITELJI

Zbornik radova, Frankfurt am Main, 2017., 239 str.

Nizu zbornika radova pod nazivom „Diaspora croatica“ u kojima se prezentiraju radovi predstavljeni na Godišnjim pastoralnim skupovima hrvatskih pastoralnih djelatnika u pastoralu naše dijaspore u organizaciji Hrvatskog dušobrižničkog ureda u Frankfurtu pridruženo je i ovo vrijedno djelo. Riječ je o djelu u kojemu je sabrano šest radova teologa prof. dr. sc. Ante Mateljana i izv. prof. dr. sc. Alojzija Čondića s Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Autori su radove predstavili od 10. do 13. listopada 2016. na Godišnjem skupu hrvatskih pastoralnih djelatnika u dijaspori posvećenom temi „Sakramenti i pastoral obitelji“, održanom u Kući daljnijeg usavršavanja nadbiskupije Bamberg u Vierzenheiligenu.

Prof. dr. sc. Ante Mateljan predstavio je radove iz teološko-dogmatske perspektive: *Zašto slaviti sakramente? Jesu li sakramenti isprazni obredi ili susret s Bogom?*; *Zašto ići na misu? Radost susreta s Gospodinom*; *Zašto se vjenčati u Crkvi? Smisao i značaj kršćanske ženidbe*. Izv. prof. dr. sc. Alojzije Čondić predstavio je radove iz teološko-pastoralne perspektive: *Brak i obitelj između crkvenog nauka i suvremenosti*; *Pastoral i takozvana »neredovita« stanja braka i obitelji*; *Pastoralna priprava za brak i obitelj*.

Već sami naslovi radova sabranih u ovome zborniku otkrivaju bogatstvo tema koje su u njima obrađene. Ukoliko pođemo od općeg pregleda prema pojedinačnim segmentima sadržaja radova, možemo ustvrditi da se u njima najprije može pronaći osnovne postavke nauka i teologije sakramenata, a da se potom najveći dio pozornosti autora posvećuje razradi značenja sakramenata za obitelj i za pastoral obitelji, pri čemu se poseban naglasak stavlja na sakramente ženidbe

i euharistije. Budući da je ovdje riječ o složenoj i zahtjevnoj tematici, koja je u isto vrijeme izuzetno aktualna i poticajna, valja uočiti pristupačnost i teološko-pastoralnu dovitljivost govora autora koji je u isto vrijeme razumljiv i poticajan, dijaloški otvoren i nadahnjujući, a pritom zadržava oštrinu i preciznost utemeljena i produbljena teološkog izražavanja.

Ovim istaknutim elementima pridruženi su u radovima ovoga zbornika i neki, mogli bismo reći, posebni aspekti promišljanja o sakramentima ženidbe i euharistije. U odnosu na značenje euharistije za život obitelji i Crkve osobit je doprinos ovoga zbornika, među ostalim, i u razradi teologije nedjelje. Tema nedjeljne i blagdanske mise i poticaja za obnavljanje istinskih kršćanskih motivacija za sudjelovanje u njoj jedna je od najistaknutijih tema u ovome djelu. To se na izvrstan način uklapa u široko obrađenu temu ženidbe. Vrlo je važno uočiti dobro prezentirani povijesni pregled poimanja braka i obitelji u Crkvi sve do enciklike pape Franje *Amoris laetitia*. K tome, upravo u kontekstu izdavanja te enciklike važan je doprinos ovoga zbornika i u onome segmentu u kojemu se razrađuju tzv. “neredovita“ stanja braka i obitelji, što po sebi predstavlja jedan od najaktualnijih elemenata pastoralne braka i obitelji danas, a posebno u odnosu na poticaje pape Franje. No promišljanja o kršćanskoj ženidbi u ovome djelu nisu ograničena govorom o problematičnim aspektima pastoralne već je izuzetno uočljiva pozitivna perspektiva doprinosa poslanju Crkve počevši od temeljitih promišljanja o smislu kršćanske ženidbe kroz prizmu govora o ljubavi i zajedništvu, sve do razrade vrlo praktičnih aspekata pripreme za brak. U tome segmentu na poseban način treba izdvojiti i puno puta sagledavanu i isticanu ulogu župne zajednice u pastoralu braka i obitelji.

Naznačene oznake promišljanja predstavljenih u ovome djelu govore o njegovoj teološko-pastoralnoj usmjerenosti. Riječ je o djelu koje je, s jedne strane, dobro usidreno u klasičnom crkvenom nauku o sakramentima i obitelji, a s druge strane izuzetno je aktualno s obzirom na suvremenu problematiku slavlja sakramenta, te osobito življenja prema njima. Teme se obrađuju na iscrpan i uočljivo interdisciplinarni način. Tako se prilično jednostavno može zaključiti da

je ovdje riječ o djelu koje po sebi zasigurno predstavlja jedan manji sažetak suvremenih promišljanja o sakramentima i obitelji te, u isto vrijeme, izvorište novih poticaja za obnovu pastorala.

Ovaj zbornik predstavlja vrijedan doprinos našoj teološkoj, a osobito teološko-pastoralnoj literaturi. Riječ je o djelu u kojemu se teološki proučavaju sakramenti u odnosu na obitelj kao izvorište društvenog i crkvenog života. Obitelj i sakramenti u kršćanskom su smislu nerazdvojne stvarnosti. Kršćanska je obitelj određena sakramentima i upućena na njih. Pozvana je u euharistiji, sakramentu nad sakramentima, pronaći istinsku snagu svoga življenja i poslanja. Praksa sakramenata u svojoj je pojavnosti i u svome slavljeničkom aspektu umnogome određena dinamizmima i kvalitetom pripreve ostvarivane u prvome redu u obiteljskom ozračju. Iz te perspektive postaje više razumljivom važnost obitelji za pastoral sakramenata. U ovome djelu izravno se obrađuju pitanja pastorala sakramenta ženidbe i sakramenta euharistije u odnosu na obitelj, dok se neizravno obrađuju i pitanja drugih sakramenata. To obrađivanje ostvaruje se iz teološko-pastoralne i dogmatske perspektive. U tome pogledu ovim se stvarnostima pristupa istinski cjelovito. Nauk i praksa Crkve neodvojivo su povezani i upućeni jedno na drugo. Ovaj zbornik primjer je dobra integriranja nauka o sakramentima i konkretnih odrednica pastoralne prakse. Stoga zasigurno predstavlja vrijedan novi poticaj za stalno promišljanje pastorala sakramenata i unapređenje pastoralne prakse.

doc. dr. sc. Nikola Vranješ

